

Wyrównywanie fiskalne: Szwajcarski sposób, federalny, kantonalny, lokalny

Bernard Dafflon

1. Wyrównywanie fiskalne: długi, oparty na partycypacji i demokratyczny proces
2. Treści Polityki wyrównywania z 2008 r
3. Finansowanie Wyrównywania Fiskalnego, Szwajcaria 2014
4. Zależność finansowa kantonów od transferów federalnych, 2012
5. Wyrównywanie przychodu 1: indeksy potencjału podatkowego RTS
Wyrównywanie przychodu 2: wzory dystrybucji
6. Wyrównywanie potrzeb wydatkowych 1: federalne – kantonalne
Wyrównywanie potrzeb wydatkowych 2: kantonalne - lokalne

1. Wyrównywanie fiskalne: długi oparty na partycypacji i demokratyczny proces

- 1959 – 2007 Stary system = udział w przychodzie i warunkowe granty pomocowe z dodatkiem wyrównawczym według potencjału finansowego kantonów
- Modyfikowany, aktualizowany ponad 25 razy oraz wiele marginalnych zmian

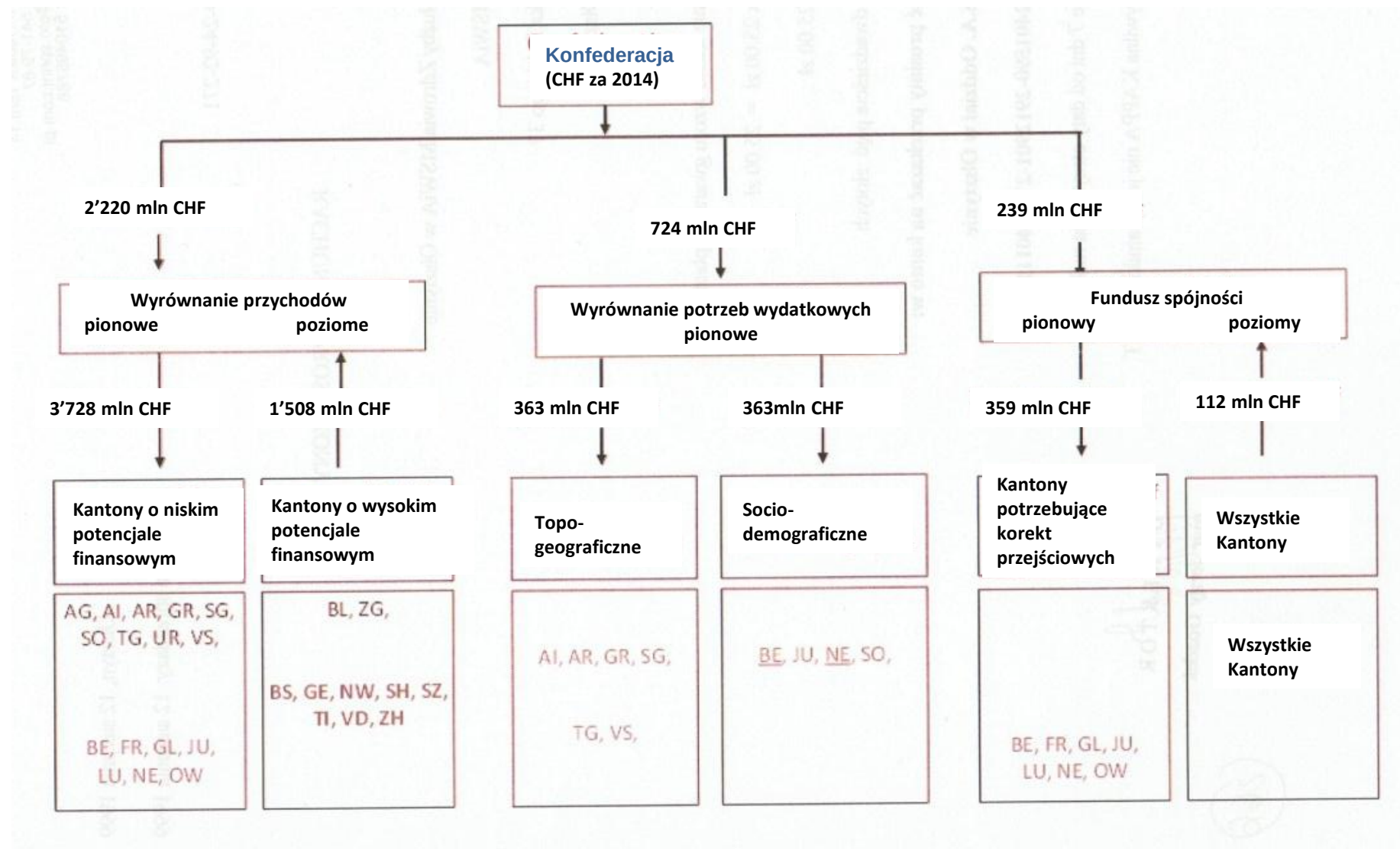
1996-1997	Zewnętrzna komicja ekspertów dla pomiarów wyników systemu. Wniosek: potrzebny jest nowy system
1997-2001	Wspólny komitet kantonalno-federalny do spraw wyrównania (równa liczba przedstawicieli) Raport Wstępny Konsultacje partii politycznych → →
14 listopada 2001	Przesłanie Rady Federalnej (federalnego organu wykonawczego) do Parlamentu federalnego w sprawie reformy wyrównania i przesunięcia pewnych funkcji między Konfederacją a kantonami.
3 października 2003	(Aktualne) Prawo federalne w sprawie wyrównania zostaje przyjęte przez Radę Narodową i Radę Stanów. Stanowi przedmiot obowiązkowego referendum (podwójna większość ludzi i kantonów)
28 listopada 2004	W referendum federalnym przyjęte zostały: artykuł konstytucyjny oraz prawo przez 64.4% głosujących (uczestnictwo powyżej 50%) i 22 kantony (z 26).

- 2008 Prawo i nowy system zostały wprowadzone 1 stycznia. Jego wyniki muszą być oceniane co cztery lata

2. Treści Polityki wyrównywania z 2008 r

wyrównanie	cel	nierówność	zmienne	wagi
<u>Przychód</u>	- zredukować różnice potencjału finansowego między Kantonami - zagwarantować Kantonom minimalny poziom środków finansowych (85% średniej krajowej)	Reprezentatywny system podatkowy: różnice wobec krajowej średniej na głowę mieszkańca	- Podatek dochodowy od osób fizycznych PIT - Podatek od Bogactwa Osobistego PWT (skorygowany) - Podatek od Zysku Osób Prawnych CPT (reżim ogólny) - CPT skorygowane dla spółek holdingowych, miejscowych i mieszanych	Proporcjonalnie do ich potencjalnej wydajności podatkowej w kwocie ogółem
<u>Potrzeby w zakresie wydatków</u>				
Geo-topograficzne	Zrekompensować nadmierne obciążenia finansowe dla indywidualnych Kantonów wynikające z czynników geo-topograficznych i społeczno-demograficznych	- Wysokość - Oddalenie - Mała wielkość	% ludności żyjącej powyżej 800 m n.p.m. % gruntów produktywnych > 1080 m n.p.m. - Gęstość zaludnienia - Ludność gminy poniżej 200 mieszkańców	0.33 0.33 0.16 0.16
Społeczno-demograficzne		- Ubóstwo - Starość - Cudzoziemcy	Dla 2/3 % pomocy społecznej dla ludności % ludności powyżej 80 lat w populacji % (kwalifikowanych) cudzoziemców do populacji	0.42 0.25 0.33
		Aglomeracja i tereny miejskie	Dla 1/3 - Liczba ludności - Liczba miejsc pracy proporcjonalnie do powierzchni - Liczba miejsc pracy proporcjonalnie do populacji	0.35 0.38 0.27
<u>Fundusz spójności</u>	Ułatwić przejście ze starego na nowy system, by Kantony beneficjenci w starym systemie otrzymały co najmniej taką samą kwotę w nowym systemie	Różnica między starym a nowym systemem	Różnica płacona proporcjonalnie do dostępnych środków. Jeżeli różnica ulega zmniejszeniu: bez nadmiernej kompensacji Zredukowany o 5% od ósmego roku	

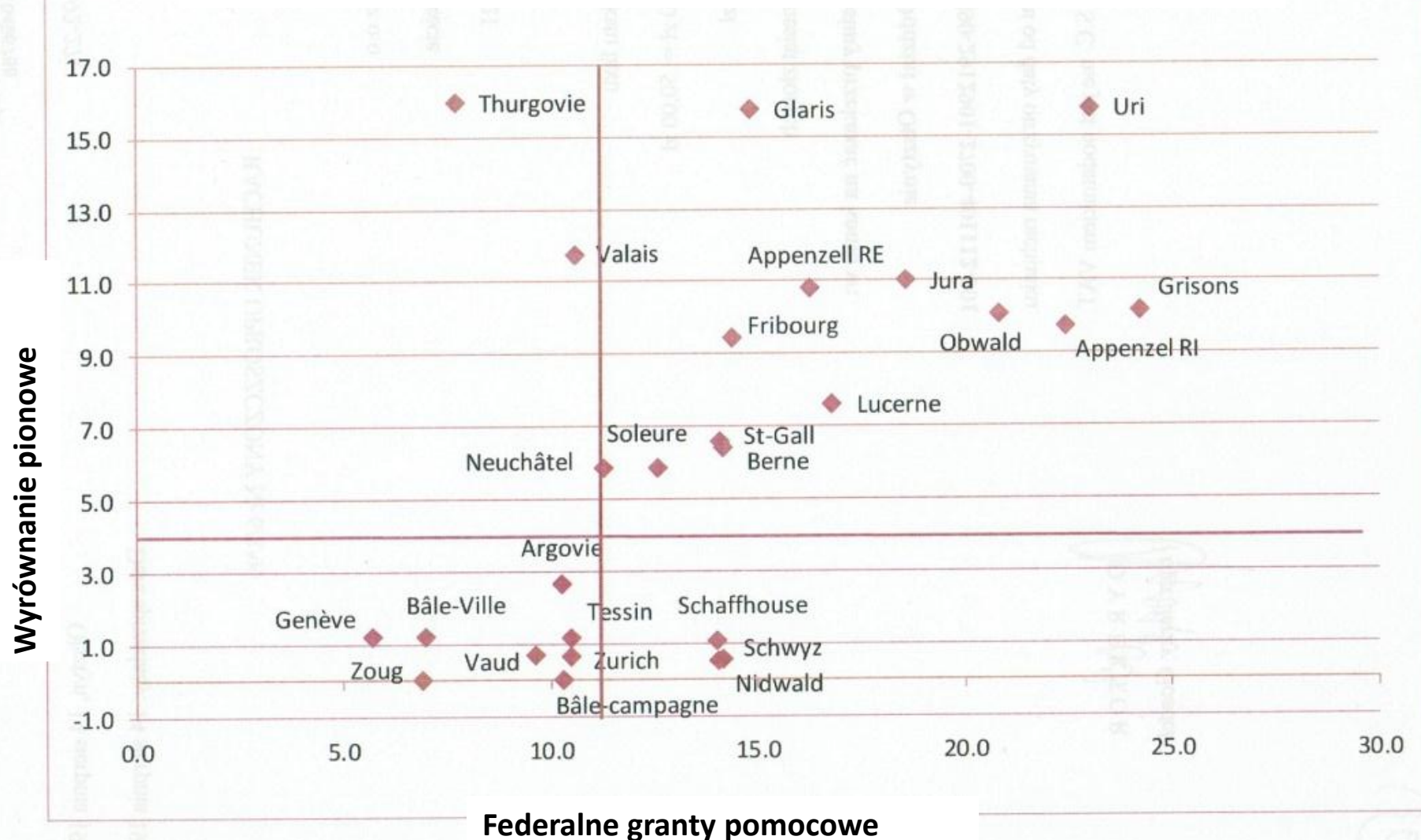
3. Finansowanie Wyrównywania Fiskalnego, Szwajcaria 2014

4. Zależność finansowa kantonów od transferów federalnych, 2012

Kanton	Granty pomocowe	Wyrównanie pionowe	Udział w podatkach	Przychód ogółem	Uzależnienie kantonów w %			
					granty	wyrównanie	Udział w podatkach	Ogółem
1	2	3	4	5	6 = 2/5	7 = 3/5	8 = 4/5	9 = (2+3+4)/5
Zurich	1'256'552	78'843	815'060	11'955'556	10.5	0.7	6.8	18.0
Berne	1'422'731	666'733	373'147	10'106'978	14.1	6.6	3.7	24.4
Lucerne	493'027	223'612	148'471	2'935'305	16.8	7.6	5.1	29.5
Uri	81'710	55'942	20'756	354'679	23.0	15.8	5.9	44.7
Schwyz	153'449	6'330	149'762	1'083'442	14.2	0.6	13.8	28.6
Obwald	51'504	24'882	16'976	246'991	20.9	10.1	6.9	37.8
Nidwald	42'239	1'569	30'276	300'249	14.1	0.5	10.1	24.7
Glaris	44'452	47'131	16'802	299'290	14.9	15.7	5.6	36.2
Zoug	85'723	0	293'518	1'244'115	6.9	0.0	23.6	30.5
Fribourg	451'813	295'754	130'271	3'135'845	14.4	9.4	4.2	28.0
Soleure	229'920	107'015	94'573	1'824'065	12.6	5.9	5.2	23.7
Bâle-Ville	294'824	51'355	189'258	4'229'054	7.0	1.2	4.5	12.7
Bâle-Campagne	246'751	0	134'967	2'396'393	10.3	0.0	5.6	15.9
Schaffhouse	85'173	6'631	46'242	608'488	14.0	1.1	7.6	22.7
Appenzell Rh.-E.	65'057	43'295	31'735	400'293	16.3	10.8	7.9	35.0
Appenzell Rh.-I.	31'709	13'779	9'570	141'252	22.4	9.8	6.8	39.0
Saint-Gall	550'996	248'932	179'525	3'891'618	14.2	6.4	4.6	25.2
Grisons	531'755	222'621	156'156	2'191'731	24.3	10.2	7.1	41.5
Argovie	460'588	118'466	246'255	4'484'545	10.3	2.6	5.5	18.4
Thurgovie	130'857	270'229	94'295	1'692'478	7.7	16.0	5.6	29.3
Tessin	330'367	36'548	172'739	3'153'753	10.5	1.2	5.5	17.1
Vaud	865'830	63'941	441'920	8'974'205	9.6	0.7	4.9	15.3
Valais	310'559	343'302	154'128	2'925'367	10.6	11.7	5.3	27.6
Neuchâtel	228'495	118'898	102'637	2'024'922	11.3	5.9	5.1	22.2
Genève	495'769	105'337	436'200	8'719'819	5.7	1.2	5.0	11.9
Jura	151'485	89'787	31'086	815'600	18.6	11.0	3.8	33.4
Szwajcaria	9'093'335	3'240'931	4'516'326	80'136'033	11.3	4.0	5.6	21.0

Pionowa zależność kantonów jako % ich całkowitych przychodów

5. Wyrównywanie przychodu 1: indeksy potencjału podatkowego ITP (RTS)

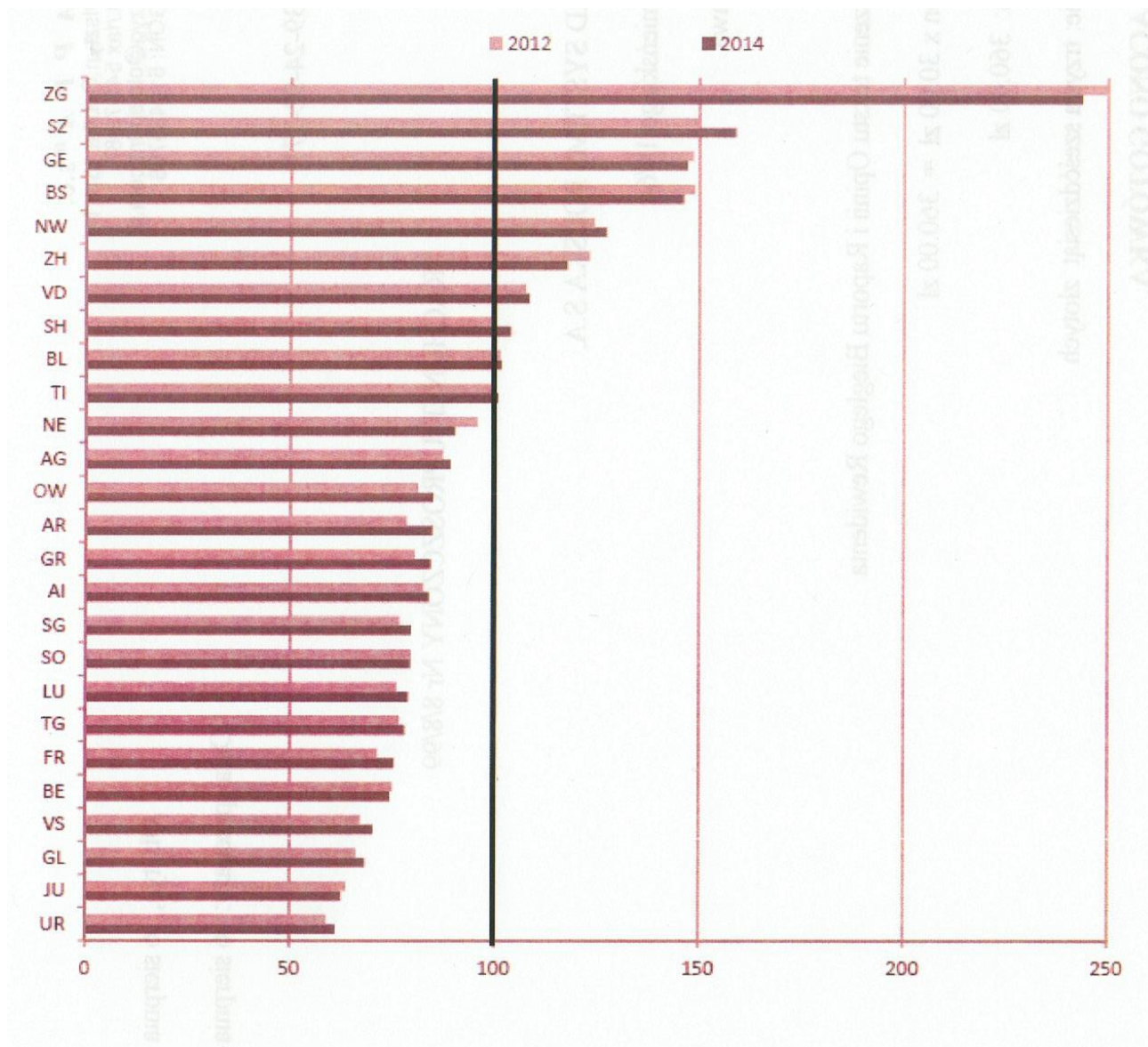
Potencjał podatkowy według kategorii podatku, trzy lata, w CHF

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Kategoria podatku	t 1	%	t 2	%	t 3	%	Σ for 3 years	Weight in %
Bogactwo Osobiste	62'521'270	0.07	67'539'271	0.08	71'158'327	0.08	201'218'868	0.08
Dochodowy	570'721'852	0.67	578'476'325	0.65	608'115'258	0.64	1'757'313'435	0.66
Korporacyjny kapitałowy	16'269'988	0.02	16'851'972	0.02	19'833'669	0.02	52'955'630	0.02
Korporacyjny od zysku	63'996'230	0.07	75'844'304	0.09	92'038'528	0.10	231'879'063	0.09
U źródła	15'405'077	0.02	15'740'519	0.02	17'159'515	0.02	48'305'111	0.02
Od nieruchomości	91'125'839	0.11	93'525'158	0.11	97'229'679	0.10	281'880'675	0.11
Od dochodu kapitałowego	12'580'159	0.01	13'814'803	0.02	15'368'429	0.02	41'763'391	0.02
Od pojazdów	21'095'918	0.02	22'361'449	0.03	22'841'261	0.02	66'298'628	0.02
Ogółem	853'716'334	1.00	884'153'801	1.00	943'744'666	1.00	2'681'614'801	1.00

$$ITP_i = 100 \times \sum_{T=1}^8 W_{T1} \times \frac{\sum_{y=t-2}^t \frac{R_{iTy}}{H_{iy}}}{\sum_{y=t-2}^t \frac{\sum_{j=1}^N R_{jTy}}{\sum_{j=1}^N H_{jy}}}$$

$$W_T = \frac{\sum_{j=1}^N \sum_{y=t-2}^t R_{jTy}}{\sum_{T=1}^8 \sum_{j=1}^N \sum_{y=t-2}^t R_{jTy}}$$

Podatki uwzględniane w wyrównaniu przychodów federalnych - kantonów

Indeksy Potencjału
Podatkowego
Kantonów,
2012 i 2014

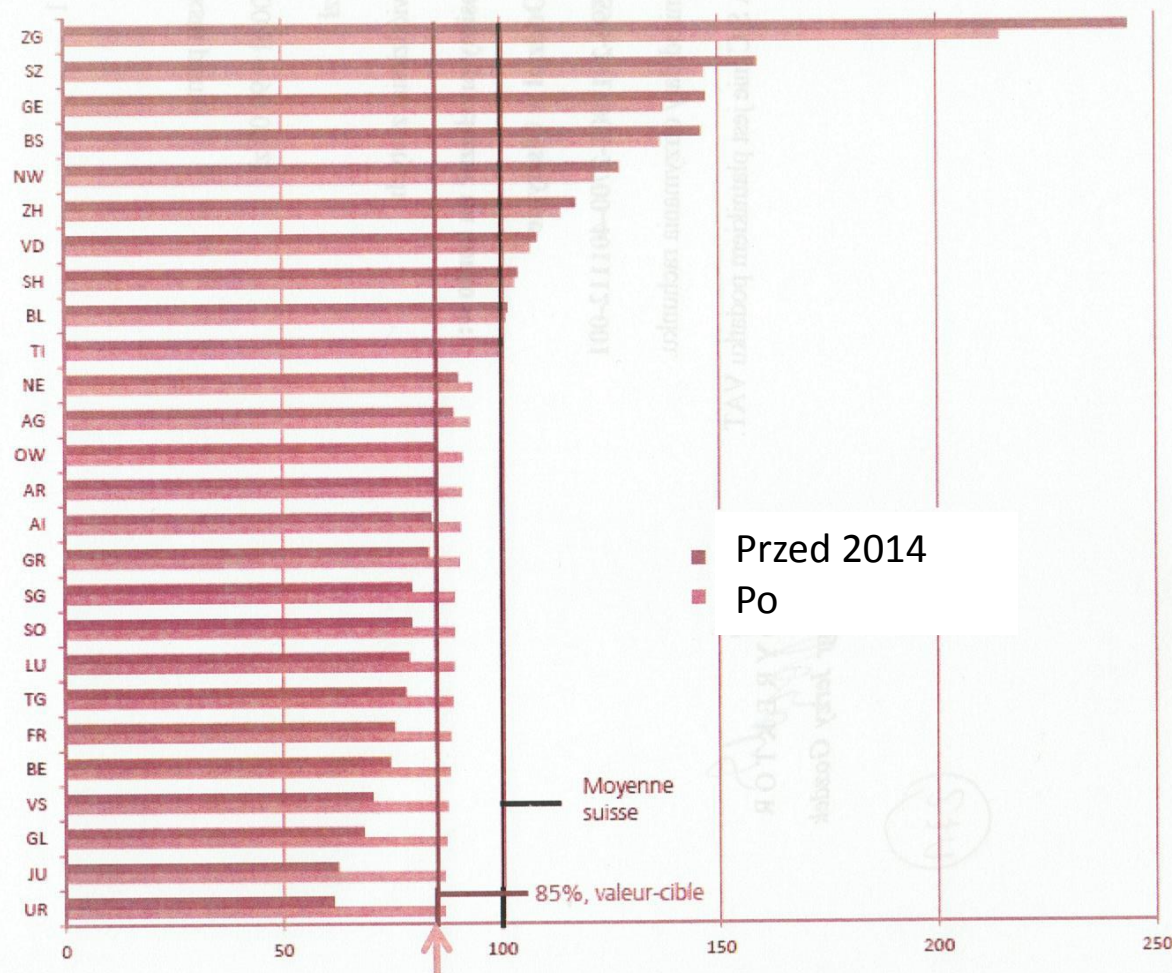
5. Wyrównywanie przychodu 2: wzory

$$TC_i = \frac{(H_i \times [ITP_i - 100]^{1+p})}{\sum_{i=1}^{N-m} (H_i \times [ITP_i - 100]^{1+p})} \times M$$

SNG Wnoszące

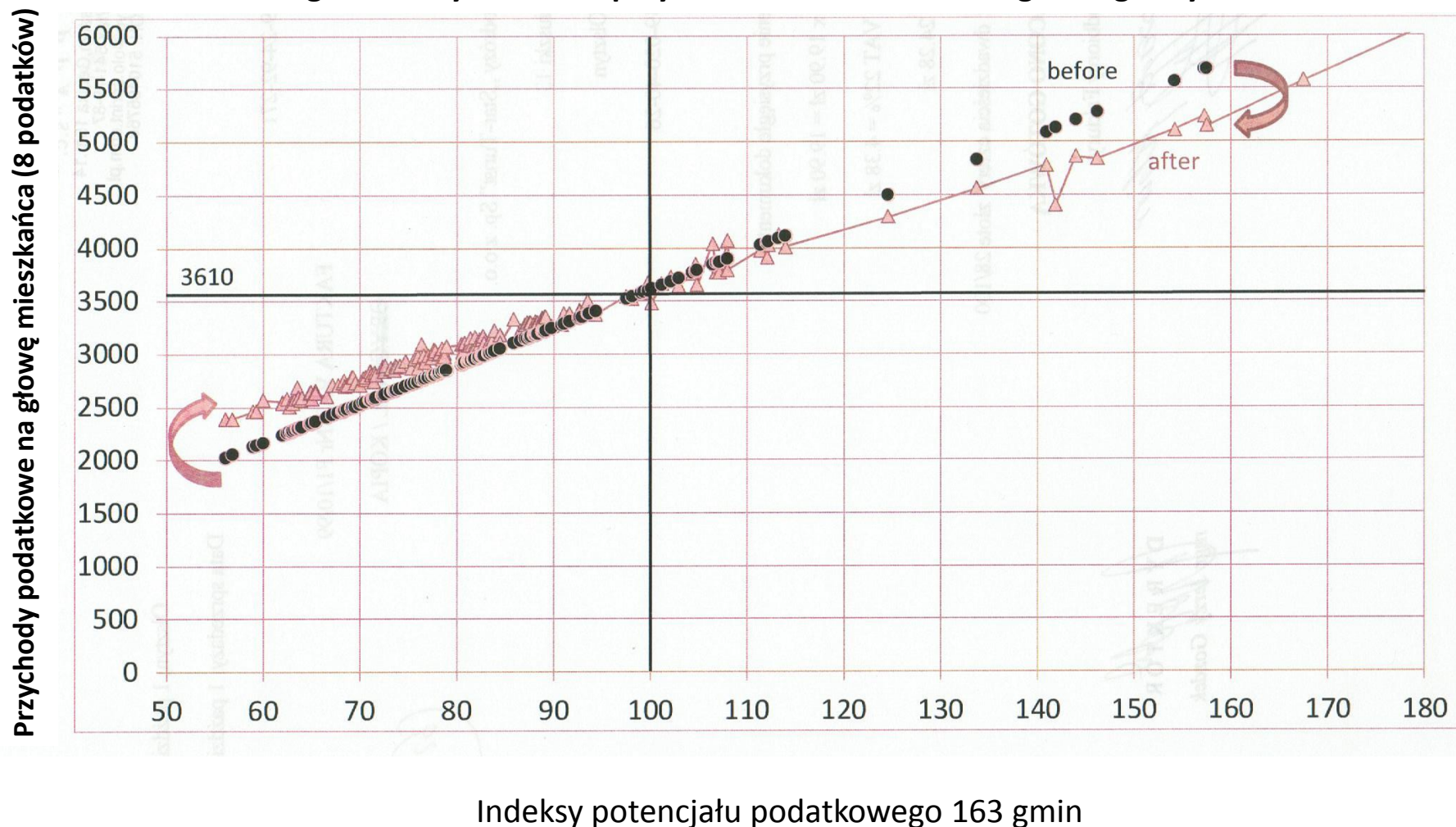
$$TB_i = \frac{(H_i \times [100 - ITP_i]^{1+p})}{\sum_{i=1}^m (H_i \times [100 - ITP_i]^{1+p})} \times M$$

SNG Beneficjent

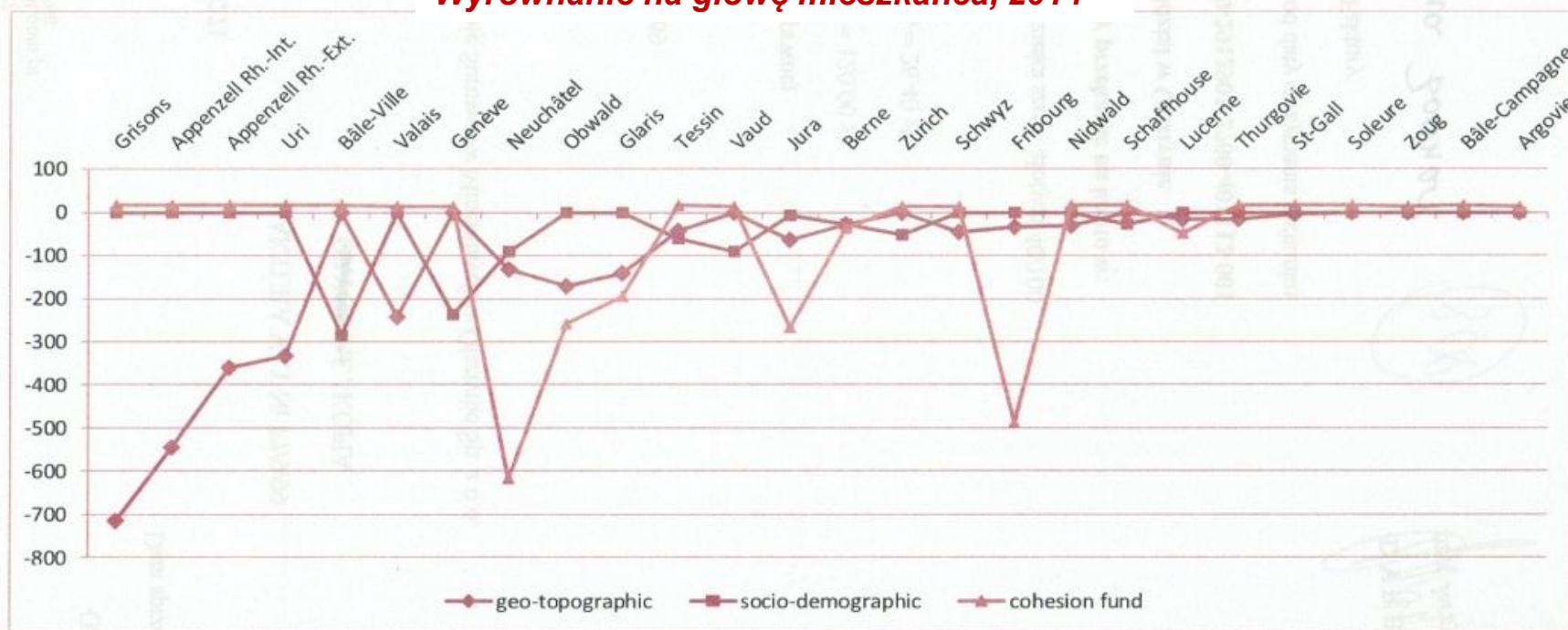
85% cel wyrównania

Kantonalno-gminne wyrównanie przychodów, kanton Fribourg, 163 gminy 2011-2012

6. Wyrównywanie potrzeb wydatkowych 1: federalne – kantonalne

Wyrównanie na głowę mieszkańca, 2014

Wysokość Oddalenie Mała wielkość		% populacji żyjącej powyżej 800 m n.p.m. % gruntów produkcyjnych > 1080 m n.p.m.	Gęstość zaludnienia Populacja gminy < 200 mieszkańców
Ubóstwo	Starość	Cudzoziemcy	dla
			2/3
Obszary zurbanizowane			dla
Zurich, Lozanna, Miasto Bazylea	Genewa		1/3
		% pomocy społecznej dla mieszkańców % (kwalifikowanych) cudzoziemców do populacji	% w wieku > 80 lat do populacji
		Liczba mieszkańców	Miejsca pracy w stosunku do powierzchni Miejsca pracy w stosunku do populacji

6. Wyrównywanie potrzeb wydatkowych 2: kantonalne – gminne

Zmienne wyjaśniające w odniesieniu do funkcji lokalnych

Zmienna wyjaśniająca		Wyjaśniane funkcjonalne potrzeby wydatków					
		Wymiar sprawiedliwość i, policja, bezpieczeństwo i porządek publiczny	Obowiązkowe usługi szkolne i szkół specjalnych	Opieka i obiekty zamieszkania dla osób w podeszłym wieku	Indywidualna pomoc społeczna	Drogi lokalne i transport publiczny	Σ
(a)	POPD = gęstość zaludnienia	4.3%			12.3%	4.3%	20.9%
(b)	WP = Stosunek miejsc pracy do populacji	4.3%				4.3%	8.6%
(c)	POPGW = Wzrost populacji w ciągu 10 lat	4.3%				4.3%	8.6%
(d)	POP80 = Stosunek ludności w wieku 80 lat i więcej do populacji			14.1%			14.1%
(e)	SCC – stosunek dzieci w wieku szkolnym (4 do 14) do populacji		47.7%				47.7%
Ogółem Reprezentuje udział każdego obszaru w wydatkach ogółem dla 5 funkcji jako średnia z 3 lat		12.9%	47.7%	14.1%	12.3%	12.9%	100%

Syntetyczne Indeksy Potrzeb SIN

$$SIN_i = \left(\frac{1}{3} \times \sum_{t=1}^3 POPD_i^t \times K_1 \right) + \left(\frac{1}{3} \times \sum_{t=1}^3 WP_i^t \times K_2 \right) + (POP_{GW_i} \times K_3) + \left(\frac{1}{3} \times \sum_{t=1}^3 POP_{80_i}^t \times K_4 \right) + \left(\frac{1}{3} \times \sum_{t=1}^3 SCC_i^t \times K_5 \right)$$

Wyrównywanie Potrzeb w zakresie Wydatków: wzór dystrybucji

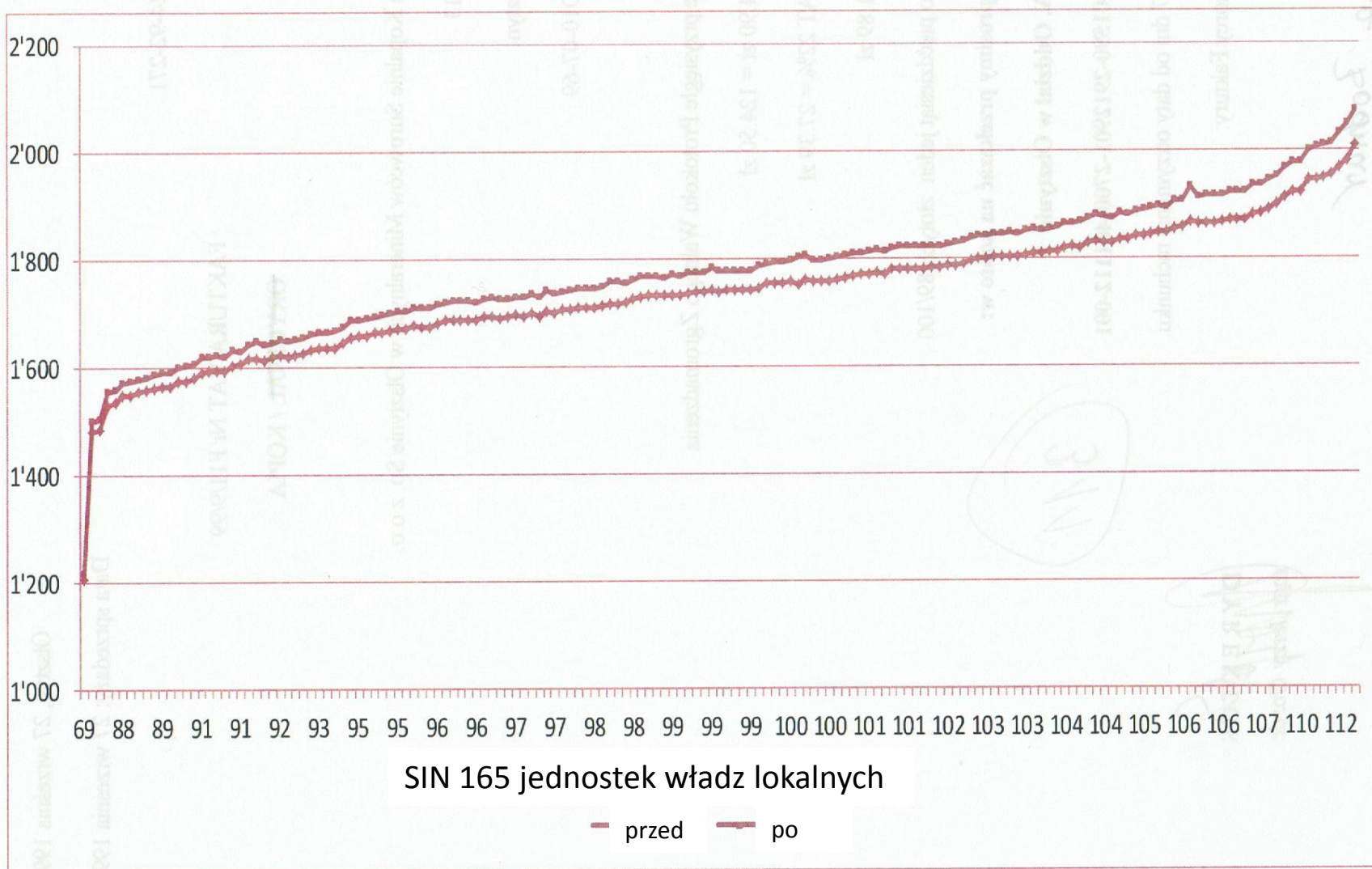
Wzór dystrybucji to:

$$ENE_i = \frac{H_i \times SIN_i^{1+p}}{\sum_{j=1}^N H_j \times SIN_j^{1+p}} \times M$$

ENE	wyrównanie potrzeb w zakresie wydatków dla gminy i
H	populacja mieszkańców
SIN	syntetyczny indeks potrzeb
1+p	wykładnik solidarności: jeżeli p=0 Wtedy wykładnik=1, wzór jest proporcjonalny; jeżeli p>1 wzór staje się progresywny
M	kwota do dyspozycji na wyrównanie potrzeb w zakresie wydatków

Wyrównanie potrzeb w zakresie wydatków, 2011-2013

Standardowe wydatki na głowę mieszkańca w CHF

Dziękuję Państwu za uwagę

Wszelkie dalsze pytania jutro: bernard.dafflon@unifr.ch

Pełne szczegółowe informacje o systemach wyrównania, w tym kalkulacje i macierze
Excel na stronie:

www.efd.admin.ch > themes > politique budgétaire > péréquation (F, G, E summary)
www.fr.ch/Scom > péréquation financière (F, G)